

Bruselj, 1. februar 2024
(OR. en)

5999/24

Medinstitucionalna zadeva:
2024/0029 (COD)

POLCOM 36
COEST 88
CODEC 226
AGRI 70

PREDLOG

Pošiljatelj:	za generalno sekretarko Evropske komisije: direktorica Martine DEPREZ
Prejemnik:	Thérèse BLANCHET, generalna sekretarka Sveta Evropske unije
Št. dok. Kom.:	COM(2024) 51 final
Zadeva:	Predlog - UREDBA EVROPSKEGA PARLAMENTA IN SVETA o začasnih ukrepih za trgovinsko liberalizacijo, ki dopolnjujejo trgovinske koncesije, ki se uporabljajo za izdelke iz Republike Moldavije na podlagi Pridružitvenega sporazuma med Evropsko unijo in Evropsko skupnostjo za atomsko energijo in njunimi državami članicami na eni strani ter Republiko Moldavijo na drugi strani

Delegacije prejmejo priloženi dokument COM(2024) 51 final.

Priloga: COM(2024) 51 final

EVROPSKA
KOMISIJA

Bruselj, 31.1.2024
COM(2024) 51 final

2024/0029 (COD)

Predlog

UREDBA EVROPSKEGA PARLAMENTA IN SVETA

o začasnih ukrepih za trgovinsko liberalizacijo, ki dopolnjujejo trgovinske koncesije, ki se uporabljajo za izdelke iz Republike Moldavije na podlagi Pridružitvenega sporazuma med Evropsko unijo in Evropsko skupnostjo za atomsko energijo in njunimi državami članicami na eni strani ter Republiko Moldavijo na drugi strani

OBRAZLOŽITVENI MEMORANDUM

1. OZADJE PREDLOGA

• Razlogi za predlog in njegovi cilji

Neizzvana in neupravičena vojna agresija Rusije proti Ukrajini, ki traja od 24. februarja 2022, še naprej močno negativno vpliva na zmožnost Republike Moldavije (v nadaljnjem besedilu: Moldavija) za trgovino s preostalim svetom. Moldavija je bila zmožna del svoje zunanje trgovine preusmeriti v EU ali prek nje, deloma zaradi začasnih ukrepov trgovinske liberalizacije, ki jih je EU uvedla z julijem 2022. Poleg tega ima Moldavija pomembno vlogo pri delovanju solidarnostnih pasov med EU in Ukrajino, saj olajšuje tranzit ukrajinskega uvoza in izvoza prek svojega ozemlja, na primer z izvajanjem Sporazuma med EU in Moldavijo o cestnem prevozu blaga¹.

Uredba (EU) 2023/1524 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 20. julija 2023² o začasnih ukrepih za trgovinsko liberalizacijo, ki dopolnjujejo trgovinske koncesije, ki se uporabljajo za izdelke iz Republike Moldavije v okviru Pridružitvenega sporazuma med EU in Republiko Moldavijo (v nadaljnjem besedilu: Pridružitveni sporazum), ki vzpostavlja poglobljeno in celovito prostotrgovinsko območje, je začela veljati 25. julija 2023 in bo ostala v veljavi do 24. julija 2024. Ti ukrepi so moldavskim proizvajalcem zagotovili prožnost in gotovost ter dodatno poglobili trgovinske odnose Moldavije z EU in podprli njeno gospodarstvo.

Vendar so razmere še vedno izjemno zahtevne, zato je Moldavija EU pozvala, naj ohrani sedanje pogoje, da bo lahko še naprej trgovala z EU in preostalim svetom prek EU.

Glede na nadaljevanje vojne agresije Rusije proti Ukrajini in aktualne posledice za Moldavijo ter ob upoštevanju, da je bil Moldaviji junija 2022 podeljen status kandidatke za članstvo v EU, decembra 2023 pa so se začela pristopna pogajanja, Komisija predlaga uredbo Evropskega parlamenta in Sveta, ki bo podaljšala te ukrepe za trgovinsko liberalizacijo za obdobje enega leta od datuma, ko sedanji ukrepi prenehajo veljati (tj. od 25. julija 2024). Ukrepi bi morali biti v oblikičasne opustitve vseh neporavnanih tarif v skladu z naslovom V Pridružitvenega sporazuma. To zadeva sadje in zelenjavo, za katera velja sistem vhodnih cen, ter sedem kmetijskih proizvodov, za katere veljajo tarifne kvote (paradižniki, česen, namizno grozdje, jabolka, češnje, slive in grozdni sok).

Tičasni in izredni ukrepi bodo zagotovili, da se obstoječi trgovinski tokovi iz Moldavije v EU lahko nadaljujejo, kar bo podprlo moldavsko gospodarstvo. To je v skladu z glavnim ciljem Pridružitvenega sporazuma, in sicer vzpostaviti pogoje za okrepljene gospodarske in trgovinske odnose, ki bodo vodili k postopnemu vključevanju Moldavije na notranji trg EU,

¹ Glej Sklep Sveta (EU) 2022/1165 z dne 27. junija 2022 o podpisu, v imenu Unije, inčasni uporabi Sporazuma med Evropsko unijo in Republiko Moldavijo o cestnem prevozu blaga (UL L 181, 7.7.2022, str. 1), Sklep Sveta (EU) 2022/2417 z dne 5. decembra 2022 o sklenitvi, v imenu Evropske unije, Sporazuma med Evropsko unijo in Republiko Moldavijo o cestnem prevozu blaga (UL L 318, 12.12.2022, str. 1) ter Sklep št. 2/2022 skupnega odbora, ustanovljenega s Sporazumom med Evropsko unijo in Republiko Moldavijo o cestnem prevozu blaga, z dne 15. decembra 2022 glede podaljšanja Sporazuma (UL L 79, 17.3.2023).

² Uredba (EU) 2023/1524 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 20. julija 2023 o začasnih ukrepih za trgovinsko liberalizacijo, ki dopolnjujejo trgovinske koncesije, ki se uporabljajo za izdelke iz Republike Moldavije v okviru Pridružitvenega sporazuma med Evropsko unijo in Evropsko skupnostjo za atomsko energijo in njunimi državami članicami na eni strani ter Republiko Moldavijo na drugi strani (UL L 185, 24.7.2023, str. 1).

ter prispevati h krepitvi demokracije ter politični, gospodarski in institucionalni stabilnosti v Moldaviji.

Ukrepi za trgovinsko liberalizacijo iz tega predloga uredbe so v skladu s členom 2 Pridružitvenega sporazuma, ki se zavezuje spoštovanju demokratičnih načel, človekovih pravic in temeljnih svoboščin ter preprečevanju širjenja orožja za množično uničevanje, pripadajočih materialov in s tem povezanih nosilcev. Poleg tega se pogodbenici na podlagi istega člena zavezujeta zlasti k spoštovanju vladavine prava in dobrega upravljanja, boju proti korupciji, dejavnostim organiziranega in ostalega kriminala, vključno s tistimi, ki imajo nadnacionalni značaj, in terorizmu ter spoštovanju načel trajnostnega razvoja in učinkovitega večstranskega sodelovanja. Pogoji za same ukrepe za trgovinsko liberalizacijo bi bilo spoštovanje teh bistvenih elementov in splošnih načel.

Poleg tega je cilj ukrepov za trgovinsko liberalizacijo iz tega predloga v skladu s členom 207(1) Pogodbe o delovanju Evropske unije (PDEU) zagotoviti, da se skupna trgovinska politika EU izvaja v skladu z načeli in cilji zunanjega delovanja EU iz člena 21 Pogodbe o Evropski uniji (PEU).

V skladu s predlogom se bo zaščitni mehanizem uporabljal na podlagi rednega spremljanja, ki bo omogočal uvedbo vseh potrebnih ukrepov.

- **Skladnost z veljavnimi predpisi s področja zadevne politike**

Ti ukrepi za trgovinsko liberalizacijo so skladni s Pridružitvenim sporazumom in zlasti z naslovom V, ki vzpostavlja poglobljeno in celovito prostotrgovinsko območje, ki določa, da bosta pogodbenici postopoma ustanovili območje proste trgovine v prehodnem obdobju, ki traja največ 10 let od začetka veljavnosti navedenega sporazuma (člen 143 Pridružitvenega sporazuma).

Poleg tega se je z Uredbo (EU) 2023/1524 pokazala odločna zavezanost EU za gospodarsko podporo Moldaviji z mednarodno trgovino v času vojne agresije Rusije proti Ukrajini. Podaljšanje ukrepov za trgovinsko liberalizacijo bi bil logičen razvoj te politike.

- **Skladnost z drugimi politikami Unije**

EU je ostro obsodila rusko agresijo proti Ukrajini in sprejela pomembne ukrepe za podporo Moldaviji v teh izjemnih razmerah, vključno z zagotavljanjem dodatne humanitarne podpore in podpore na meji, makrofinančne pomoči in ukrepov za olajšanje trgovine v teh težkih razmerah. Poleg tega je bil Moldaviji junija 2022 podeljen status kandidatke za članstvo v EU, pristopna pogajanja pa so se začela decembra 2023. Predlagana uredba bi bila zato v skladu z obveznostjo EU iz člena 21(3) PEU, da zagotovi usklajenost med različnimi področji svojega zunanjega delovanja, in s členom 207(1) PDEU, ki določa, da se skupna trgovinska politika izvaja v skladu z načeli in cilji zunanjega delovanja EU.

2. PRAVNA PODLAGA, SUBSIDIARNOST IN SORAZMERNOST

- **Pravna podlaga**

Pravna podlaga za predlog je člen 207(2) PDEU.

- **Subsidiarnost (za neizključno pristojnost)**

Skupna trgovinska politika je v skladu s členom 3(1)(e) PDEU opredeljena kot izključna pristojnost EU. Načelo subsidiarnosti se zato ne uporablja.

- **Sorazmernost**

Ta predlog je potreben za izvajanje skupne trgovinske politike in gospodarsko podporo Moldaviji v trenutnih težavah, tudi na področju trgovine z EU.

- **Izbira instrumenta**

Ta predlog temelji na členu 207(2) PDEU in spada na področje skupne trgovinske politike EU.

3. REZULTATI NAKNADNIH OCEN, POSVETOVANJ Z DELEŽNIKI IN OCEN UČINKA

- **Naknadne ocene/preverjanja primernosti obstoječe zakonodaje**

Ni relevantno.

- **Posvetovanja z deležniki**

Ni relevantno.

- **Zbiranje in uporaba strokovnih mnenj**

Ni relevantno.

- **Ocena učinka**

Da bi se po izteku veljavnosti Uredbe (EU) 2023/1524 dne 24. julija 2024 zagotovilo nadaljevanje ukrepov za trgovinsko liberalizacijo za Moldavijo, je pomembno, da ta uredba začne veljati 25. julija 2024. Glede na to potrebo in posledično nujnost tega predloga ocena učinka za zadevni ukrep ni bila opravljena. Vendar so bile določbe o trgovini in z njo povezanih zadevah Pridružitvenega sporazuma predmet ocene učinka na trajnostni razvoj, ki jo je leta 2012 naročil GD za trgovino in ki je bila vključena v postopek pogajanja o poglobljenem in celovitem prostotrgovinskem območju. Navedena študija je potrdila, da bi izvajanje določb o trgovini in z njo povezanih zadevah imelo pozitiven gospodarski učinek tako za EU kot za Moldavijo.

Poleg tega se uvozni tokovi na podlagi Uredbe (EU) 2023/1524 redno spremljajo in se o njih redno poroča v skladu s členom 4 te uredbe. Spremljanje ni pokazalo dokazov *prima facie* o škodljivih učinkih na trg Unije.

- **Primernost in poenostavitev ureditve**

Ukrep ne povečuje upravnega bremena podjetij.

- **Temeljne pravice**

Ti ukrepi bi spoštovali temeljna načela, določena v Pridružitvenem sporazumu, in sicer zlasti spoštovanje demokratičnih načel, človekovih pravic in temeljnih svoboščin (člen 2 Pridružitvenega sporazuma).

Ukrepi bi bili tudi v skladu z Listino Evropske unije o temeljnih pravicah.

4. PRORAČUNSKE POSLEDICE

Glede na oceno, ki temelji na uvozu zadevnih izdelkov iz Moldavije leta 2021, ki je bilo zadnje leto pred uvedbo avtonomnih trgovinskih ukrepov, bo EU zabeležila izgubo carinskih

prihodkov v višini približno 0,3 milijona EUR na leto. Zato bo vpliv na lastna sredstva EU zelo omejen.

5. DRUGI ELEMENTI

- **Načrti za izvedbo ter ureditev spremljanja, ocenjevanja in poročanja**

Spletno poročanje o razvoju dvostranske trgovine med EU in Moldavijo je na voljo na namenskih spletnih straneh Evropske komisije (europa.com). Vsaka dva meseca se izvaja redno spremljanje učinka te uredbe ob upoštevanju informacij o izvozu in uvozu izdelkov, za katere veljajo ukrepi za trgovinsko liberalizacijo, njihovih cenah na trgu Unije in njihovi proizvodnji v Uniji.

- **Obrazložitveni dokumenti (za direktive)**

Ni relevantno.

- **Natančnejša pojasnitev posameznih določb predloga**

Glede na izredne razmere v Moldaviji zaradi vojne agresije Rusije proti Ukrajini je cilj te uredbe povečati trgovinske tokove za celoten uvoz iz Moldavije, tako da se opustijo vse neporavnane tarife in uvozne dajatve, ki se uporabljajo za moldavske izdelke. Ukrepi za trgovinsko liberalizacijo bi se odobrili v obliki popolne opustitve uvoznih dajatev na vse izdelke.

Predlog

UREDBA EVROPSKEGA PARLAMENTA IN SVETA

o začasnih ukrepih za trgovinsko liberalizacijo, ki dopolnjujejo trgovinske koncesije, ki se uporabljajo za izdelke iz Republike Moldavije na podlagi Pridružitvenega sporazuma med Evropsko unijo in Evropsko skupnostjo za atomsko energijo in njunimi državami članicami na eni strani ter Republiko Moldavijo na drugi strani

EVROPSKI PARLAMENT IN SVET EVROPSKE UNIJE STA –

ob upoštevanju Pogodbe o delovanju Evropske unije in zlasti člena 207(2) Pogodbe,

ob upoštevanju predloga Evropske komisije,

po posredovanju osnutka zakonodajnega akta nacionalnim parlamentom,

v skladu z rednim zakonodajnim postopkom¹,

ob upoštevanju naslednjega:

- (1) Pridružitveni sporazum med Evropsko unijo in Evropsko skupnostjo za atomsko energijo in njunimi državami članicami na eni strani ter Republiko Moldavijo na drugi strani² (v nadaljnjem besedilu: Pridružitveni sporazum) predstavlja podlago za odnose med Unijo in Republiko Moldavijo. V skladu s Sklepom Sveta 2014/492/EU³ se naslov V Pridružitvenega Sporazuma, ki se nanaša na trgovino in z njo povezane zadeve, začasno uporablja od 1. septembra 2014 in je začel veljati 1. julija 2016, po tem ko so ga ratificirale vse države članice.
- (2) Pridružitveni sporazum izraža željo pogodbenic Pridružitvenega sporazuma (v nadaljnjem besedilu: pogodbenici), da okrepi in razširita odnose na ambiciozen in inovativen način, da olajšata in dosežeta postopno gospodarsko povezovanje, in sicer v skladu s pravicami in obveznostmi, ki izhajajo iz članstva pogodbenic v Svetovni trgovinski organizaciji.
- (3) Člen 143 Pridružitvenega sporazuma določa postopno ustanovitev območja proste trgovine med pogodbenicama v skladu s členom XXIV Splošnega sporazuma o carinah in trgovini iz leta 1994 (v nadaljnjem besedilu: GATT 1994). V ta namen člen 147 Pridružitvenega sporazuma določa postopno odpravo carin v skladu s seznamami iz Priloge XV k Pridružitvenemu sporazumu in možnost, da se taka odprava pospeši in njen obseg razširi.
- (4) Neizzvana in neupravičena vojna agresija Rusije proti Ukrajini od 24. februarja 2022 je močno negativno vplivala na zmožnost Republike Moldavije, da trguje s preostalim svetom, zlasti zato, ker je bil izvoz iz Republike Moldavije odvisen od tranzita prek

¹ Stališče Evropskega parlamenta z dne... (še ni objavljeno v Uradnem listu) in sklep Sveta z dne ...

² UL L 260, 30.8.2014, str. 4.

³ Sklep Sveta 2014/492/EU z dne 16. junija 2014 o podpisu, v imenu Evropske unije, in začasni uporabi Pridružitvenega sporazuma med Evropsko unijo in Evropsko skupnostjo za atomsko energijo in njunimi državami članicami na eni strani ter Republiko Moldavijo na drugi strani (UL L 260, 30.8.2014, str. 1).

ukrajinskega ozemlja in od uporabe ukrajinske infrastrukture, ki zdaj v veliki meri nista na voljo. Zaradi takih kritičnih okoliščin in za ublažitev negativnih učinkov vojne agresije Rusije proti Ukrajini na gospodarstvo Republike Moldavije je treba pospešiti razvoj tesnejših gospodarskih odnosov med Unijo in Republiko Moldavijo ter zagotoviti trajno podporo gospodarstvu Republike Moldavije. Zato je potrebno in primerno še naprej spodbujati trgovinske tokove Republike Moldavije in odobravati koncesije v obliki ukrepov za trgovinsko liberalizacijo za vse izdelke v skladu s pospešitvijo odprave carin na trgovino med Unijo in Republiko Moldavijo.

- (5) V skladu s členom 21(3) Pogodbe o Evropski uniji (PEU) Unija zagotavlja usklajenost med različnimi področji svojega zunanjega delovanja. Na podlagi člena 207(1) Pogodbe o delovanju Evropske unije (PDEU) se skupna trgovinska politika izvaja v okviru načel in ciljev zunanjega delovanja Unije.
- (6) Uredba (EU) 2023/1524 Evropskega parlamenta in Sveta⁴ preneha veljati 24. julija 2024.
- (7) Ukrepi za trgovinsko liberalizacijo, ki jih določa sedanja uredba, bi morali imeti naslednjo obliko: (i) opustitev uporabe sistema vstopnih cen za sadje in zelenjavo ter (ii) opustitev vseh tarifnih kvot in uvoznih dajatev. S temi ukrepi bo Unija poglobila gospodarsko povezovanje med Republiko Moldavijo in Unijo ter začasno zagotovila ustrezno gospodarsko podporo v korist Republike Moldavije in gospodarskih subjektov, prizadetih zaradi vojne agresije Rusije proti Ukrajini.
- (8) Da bi se preprečile goljufije, bi morala biti upravičenost do trgovinskih ukrepov, ki so določeni s to uredbo, odvisna od tega, ali Republika Moldavija izpolni vse ustrezne pogoje za pridobitev ugodnosti na podlagi Pridružitvenega sporazuma, vključno s pravili o poreklu zadevnih izdelkov in z njimi povezanimi postopki, ter je vključena v tesno upravno sodelovanje z Unijo, kot je določeno v Pridružitvenem sporazumu.
- (9) Republika Moldavija bi se morala vzdržati uvajanja novih dajatev ali taks z enakovrednim učinkom in novih količinskih omejitev ali ukrepov z enakovrednim učinkom za uvoz izdelkov s poreklom iz Unije in zviševanja obstoječih ravni dajatev ali taks ali uvajanja drugih omejitev, razen če je to jasno upravičeno v okviru vojne agresije Rusije proti Ukrajini. V primeru, da Republika Moldavija ne izpolnjuje katerega koli od teh pogojev, bi morala biti Komisija pooblaščen, da začasno opusti vse ali nekatere trgovinske ukrepe, določene s to uredbo.
- (10) Člen 2 Pridružitvenega sporazuma med drugim določa, da sta spoštovanje demokratičnih načel, človekovih pravic in temeljnih svoboščin ter preprečevanje širjenja orožja za množično uničevanje, pripadajočih materialov in s tem povezanih nosilcev bistvena elementa Pridružitvenega sporazuma. Pogodbenici se v skladu z istim členom zavezujeta zlasti k naslednjim splošnim načelom: spoštovanju načel vladavine prava in dobrega upravljanja, boju proti korupciji, dejavnostim organiziranega in ostalega kriminala, vključno s tistimi, ki imajo nadnacionalni značaj, in terorizmom, ter spoštovanju načel trajnostnega razvoja in učinkovitega večstranskega sodelovanja. Primerno je uvesti možnostčasne opustitve ukrepov za

⁴ Uredba (EU) 2023/1524 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 20. julija 2023 o začasnih ukrepih za trgovinsko liberalizacijo, ki dopolnjujejo trgovinske koncesije, ki se uporabljajo za izdelke iz Republike Moldavije v okviru Pridružitvenega sporazuma med Evropsko unijo in Evropsko skupnostjo za atomsko energijo in njunimi državami članicami na eni strani ter Republiko Moldavijo na drugi strani (UL L 185, 24.7.2023, str. 1).

trgovinsko liberalizacijo iz te uredbe, če Republika Moldavija ne bo spoštovala teh bistvenih elementov ali teh splošnih načel.

- (11) Ob upoštevanju ocene, ki jo je Komisija izvedla v okviru rednega spremljanja učinka te uredbe ter ki se je začela izvajati na podlagi ustrezno utemeljene zahteve države članice ali na lastno pobudo Komisije, je treba omogočiti možnost sprejetja vseh potrebnih ukrepov za uvoz katerih koli izdelkov, ki spadajo na področje uporabe te uredbe, ki negativno vpliva na trg Unije ali na trg ene ali več držav članic za podobne ali neposredno konkurenčne izdelke.
- (12) Za zagotovitev enotnih pogojev izvajanja te uredbe bi bilo treba na Komisijo prenesti izvedbena pooblastila, da začasno opusti ukrepe za trgovinsko liberalizacijo iz te uredbe, če pogoji za upravičenost do preferencialnih režimov niso več izpolnjeni, in uvede zaščitne ukrepe za primere, kadar uvoz na podlagi te uredbe negativno vpliva na trg Unije ali na trg ene ali več držav članic za podobne ali neposredno konkurenčne izdelke. Ta pooblastila bi bilo treba izvajati v skladu z Uredbo (EU) št. 182/2011 Evropskega parlamenta in Sveta⁵. Svetovadni postopek bi se moral uporabiti za sprejetje začasnih zaščitnih ukrepov glede na njihove učinke in njihovo naravo ter njihovo zaporedno logiko v zvezi s sprejetjem dokončnih zaščitnih ukrepov.
- (13) Letno poročilo Komisije o izvajanju poglobljenega in celovitega območja proste trgovine, ki je sestavni del Pridružitvenega sporazuma, bi moralo vsebovati podrobno oceno izvajanja ukrepov za trgovinsko liberalizacijo, določenih s to uredbo.
- (14) Glede na nujnost zadeve v zvezi z razmerami, ki jih je povzročila vojna agresija Rusije proti Ukrajini, se je primerno sklicevati na izjemo od roka osmih tednov, določeno v členu 4 Protokola št. 1 o vlogi nacionalnih parlamentov v Evropski uniji, ki je priložen PEU, PDEU in Pogodbi o ustanovitvi Evropske skupnosti za atomsko energijo.
- (15) Glede na gospodarske razmere v Republiki Moldaviji in prenehanje veljavnosti Uredbe (EU) 2023/1524 dne 24. julija 2024 bi morala ta uredba začeti veljati 25. julija 2024 –

SPREJELA NASLEDNJO UREDBO:

Člen 1

Ukrepi za trgovinsko liberalizacijo

Uvedeta se naslednja ukrepa za trgovinsko liberalizacijo:

- (a) vse tarifne kvote, določene v skladu s Prilogo XV-A k Pridružitvenemu sporazumu, se opustijo, izdelki, ki jih zajemajo navedene kvote, pa se sprejmejo za uvoz iz Republike Moldavije v Unijo brez carinskih dajatev;
- (b) uporaba sistema vstopnih cen se opusti za tiste izdelke, za katere se uporablja, kot je določeno v Prilogi XV-B k Pridružitvenemu sporazumu. Za uvoz navedenih izdelkov se carinske dajatve ne uporabljajo.

⁵ Uredba (EU) št. 182/2011 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 16. februarja 2011 o določitvi splošnih pravil in načel, na podlagi katerih države članice nadzirajo izvajanje izvedbenih pooblastil Komisije (UL L 55, 28.2.2011, str. 13).

Člen 2

Pogoji za upravičenost do ukrepov za trgovinsko liberalizacijo

Za ukrepe za trgovinsko liberalizacijo iz člena 1 veljajo naslednji pogoji:

- (a) Republika Moldavija ravna v skladu s pravili o poreklu izdelkov in z njimi povezanimi postopki, kot je določeno v Pridružitvenem sporazumu;
- (b) Republika Moldavija se vzdrži uvajanja novih dajatev ali taks z enakovrednim učinkom in novih količinskih omejitev ali ukrepov z enakovrednim učinkom za uvoz izdelkov s poreklom iz Unije, zviševanja obstoječih ravni dajatev ali taks ali uvajanja drugih omejitev, vključno z diskriminatornimi internimi upravnimi ukrepi, razen če je to jasno upravičeno v okviru vojne agresije Rusije proti Ukrajini, ter
- (c) Republika Moldavija spoštuje demokratična načela, človekove pravice in temeljne svoboščine ter preprečuje širjenje orožja za množično uničevanje ter pripadajočih nosilcev in s tem povezanih materialov, spoštuje načela vladavine prava in dobrega upravljanja, se bojuje proti korupciji, dejavnostim organiziranega in ostalega kriminala, vključno s tistimi, ki imajo nadnacionalni značaj, in terorizmu ter spoštuje načela trajnostnega razvoja in učinkovitega večstranskega sodelovanja, kakor je določeno v členih 2, 9 in 16 Pridružitvenega sporazuma.

Člen 3

Začasna opustitev ukrepov

- 1. Kadar Komisija ugotovi, da obstajajo zadostni dokazi, da Republika Moldavija ne izpolnjuje pogojev iz člena 2, lahko z izvedbenim aktom v celoti ali delno opusti ukrepe za trgovinsko liberalizacijo iz te uredbe. Tak izvedbeni akt se sprejme v skladu s postopkom pregleda iz člena 5(3).
- 2. Kadar država članica zahteva, da Komisija opusti katerega od ukrepov za trgovinsko liberalizacijo iz te uredbe, ker Republika Moldavija ne izpolnjuje pogojev iz člena 2, točka (b), Komisija v štirih mesecih po prejemu take zahteve pripravi obrazloženo mnenje, v katerem pojasni, ali je trditev, da Republika Moldavija ne izpolnjuje pogojev, utemeljena. Če Komisija ugotovi, da je zahteva utemeljena, sproži postopek iz odstavka 1 tega člena.

Člen 4

Zaščitni ukrepi

- 1. Če se izdelek iz člena 1 s poreklom iz Republike Moldavije uvaža pod pogoji, ki negativno vplivajo na trg Unije ali na trg ene ali več držav članic za podobne ali neposredno konkurenčne izdelke, lahko Komisija z izvedbenim aktom uvede vse potrebne ukrepe. Tak izvedbeni akt se sprejme v skladu s postopkom pregleda iz člena 5(3).

Ti ukrepi se lahko uvedejo za toliko časa, kolikor je potrebno, da se preprečijo škodljivi učinki na trg Unije ali trg ene ali več držav članic za podobne ali neposredno konkurenčne izdelke.
- 2. Komisija redno spremlja učinek te uredbe, pri čemer upošteva informacije o izvozu in uvozu izdelkov, za katere veljajo ukrepi za trgovinsko liberalizacijo iz člena 1, točka (a), njihovih cenah na trgu Unije ali na trgu ene ali več držav članic ter njihovi proizvodnji.

Komisija od začetka veljavnosti te uredbe države članice vsaka dva meseca obvesti o rezultatih rednega spremljanja.

3. Komisija oceni razmere na trgu Unije ali na trgu ene ali več držav članic za podobne ali neposredno konkurenčne izdelke, da bi uvedla ukrepe v skladu z odstavkom 1. Ta ocena se začne:
- (a) na podlagi ustrezno utemeljene zahteve države članice, v katero so vključeni zadostni dokazi *prima facie* o negativnem vplivu uvoza na trg iz odstavka 1, ki so državi članici pod razumnimi pogoji dostopni v skladu z odstavkom 4, ali
 - (b) na lastno pobudo, potem ko se Komisija prepriča, da obstajajo zadostni dokazi *prima facie* o negativnem vplivu uvoza na trg iz odstavka 1.

Ocena iz prvega pododstavka se zaključi najpozneje v štirih mesecih od njenega začetka.

4. Komisija pri izvajanju ocene na podlagi odstavka 3 upošteva vse pomembne dogodke na trgu, vključno z vplivom zadevnega uvoza na razmere na trgu Unije ali na trgu ene ali več držav članic za podobne ali neposredno konkurenčne izdelke. Ta ocena vključuje dejavnike, kot so:
- (a) stopnja in obseg povečanja uvoza zadevnega izdelka iz Republike Moldavije v absolutnem in relativnem smislu;
 - (b) vpliv zadevnega uvoza na proizvodnjo in cene v Uniji ali v eni ali več državah članicah, pri čemer se upošteva razvoj uvoza iz drugih virov.

Ta seznam ni izčrpen, tako da se lahko upoštevajo še drugi pomembni dejavniki.

5. V kritičnih okoliščinah, ko bi zamuda povzročila škodo, ki bi jo bilo težko popraviti, lahko Komisija z izvedbenim aktom začasno uvede vse potrebne ukrepe. Taki ukrepi se lahko uvedejo le na ustrezno utemeljeno zahtevo države članice v skladu z odstavkom 3(a) tega člena in se sprejmejo v 21 dneh po prejemu zahteve. Ta izvedbeni akt se sprejme v skladu s svetovalnim postopkom iz člena 5(4). Trajanje začasnega zaščitnega ukrepa ni daljše od 120 dni.
6. Kadar Komisija na podlagi ocene iz odstavka 3 meni, da je bil oškodovan trg Unije ali trg ene ali več držav članic za podobne ali neposredno konkurenčne izdelke, in namerava uvesti dokončni ukrep v skladu z odstavkom 1, v *Uradnem listu Evropske unije* objavi obvestilo o uvedbi takih ukrepov. Obvestilo vsebuje povzetek glavnih rezultatov ocene in določa rok, v katerem lahko zainteresirane strani pisno sporočijo svoja stališča. Ta rok ni daljši od desetih dni od datuma objave obvestila.
7. Če Komisija uvede ukrep v skladu z odstavkom 1 ali 5, s katerim se ponovno uvede tarifna kvota, opuščena na podlagi člena 1, točka (a), se količina, uvožena v koledarskem letu, za katero Komisija sprejme ta ukrep, upošteva pri upravljanju navedene tarifne kvote.

Člen 5

Postopek v odboru

1. Komisiji v zvezi s členom 3(1) te uredbe pomaga Odbor za carinski zakonik, ustanovljen s členom 285(1) Uredbe (EU) št. 952/2013 Evropskega parlamenta in Sveta⁶. Ta odbor je odbor v smislu Uredbe (EU) št. 182/2011.
2. Komisiji v zvezi s členom 4(1) te uredbe pomaga Odbor za zaščitne ukrepe, ustanovljen s členom 3(1) Uredbe (EU) 2015/478 Evropskega parlamenta in Sveta. Ta odbor je odbor v smislu Uredbe (EU) št. 182/2011.
3. Pri sklicevanju na ta odstavek se uporablja člen 5 Uredbe (EU) št. 182/2011.
4. Pri sklicevanju na ta odstavek se uporablja člen 4 Uredbe (EU) št. 182/2011.

Člen 6

Ocena izvajanja ukrepov za trgovinsko liberalizacijo

Letno poročilo Komisije o izvajanju poglobljenega in celovitega prostotrgovinskega območja vsebuje podrobno oceno izvajanja ukrepov za trgovinsko liberalizacijo iz te uredbe ter vsebuje, če je to ustrezno, oceno družbenega učinka teh ukrepov v Republiki Moldaviji in v Uniji. Informacije o uvozu izdelkov iz člena 1, točka (a), se objavljajo na spletišču Komisije in se mesečno posodablajo.

Člen 7

Začetek veljavnosti in uporaba

Ta uredba začne veljati 25. julija 2024.

Uporablja se do 24. julija 2025.

Ta uredba je v celoti zavezujoča in se neposredno uporablja v vseh državah članicah.

V Bruslju,

*Za Evropski parlament
predsednica*

*Za Svet
predsednik*

⁶ Uredba (EU) št. 952/2013 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 9. oktobra 2013 o carinskem zakoniku Unije (UL L 269, 10.10.2013, str. 1).

**OCENA FINANČNIH POSLEDIC ZAKONODAJNEGA PREDLOGA S
PRORAČUNSKIMI POSLEDICAMI, OMEJENIMI IZKLJUČNO NA STRAN
PRIHODKOV**

1. NASLOV PREDLOGA

Predlog uredbe Evropskega parlamenta in Sveta o začasnih ukrepih za trgovinsko liberalizacijo, ki dopolnjujejo trgovinske koncesije, ki se uporabljajo za moldavske izdelke v okviru Pridružitvenega sporazuma med Evropsko unijo in Evropsko skupnostjo za atomsko energijo in njunimi državami članicami na eni strani ter Republiko Moldavijo na drugi strani.

2. PRORAČUNSKÉ VRSTICE

Poglavje 12, člen 120

Znesek za leto 2024, določen v proračunu: **24 620 400 000 EUR**

3. FINANČNE POSLEDICE

☐ Predlog nima finančnih posledic.

☒ Predlog nima finančnih posledic za odhodke, ima pa finančne posledice za prihodke, in sicer:

Proračunska vrstica	Prihodki	Obdobje: del leta 2024–del leta 2025* v mio. EUR (na eno decimalno mesto natančno)
Člen 120 Poglavje 12 ¹	<i>Finančne posledice za prihodke</i>	0,3
Skupaj		

* enoletno obdobje od začetka veljavnosti uredbe.

Izračuni temeljijo na obsegu uvoza izdelkov za leto 2021, zajetem v predlagani uredbi, ki presega letno brezcarinsko kvoto. Leto 2021 je bilo zadnje leto pred uvedbo avtonomnih trgovinskih ukrepov.

Glede na zgoraj navedene izračune se izguba prihodka iz tradicionalnih lastnih sredstev, ki izhaja iz te predlagane uredbe, ocenjuje na 0,366 milijona EUR (bruto znesek, vključno s stroški pobiranja) x 0,75 = 0,274 milijona EUR za zadevno obdobje.

¹ Pri tradicionalnih lastnih sredstvih (kmetijske dajatve, prelevmani na sladkor, carine) se navedejo neto zneski, tj. bruto zneski po odbitku 25 % stroškov pobiranja.

4. UKREPI PROTI GOLJUFIJAM

Da bi se preprečile goljufije, bi se morala upravičenost do trgovinskih ukrepov, ki so bili vzpostavljeni s predlagano uredbo, pogojevati s tem, da Moldavija izpolni vse relevantne pogoje za pridobitev ugodnosti v okviru Pridružitvenega sporazuma, vključno s pravili o poreklu zadevnih izdelkov in z njimi povezanimi postopki, in je vključena v tesno upravno sodelovanje z Unijo, kot je določeno v Pridružitvenem sporazumu.